

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра іноземних мов природничих факультетів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Ніколаєва М. І.

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Латинська мова

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Спеціальність: **206 «Садово-паркове господарство»**

Факультет: **Біологічний**

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни "Латинська мова".

Розробники: Миронова Л. А., старший викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів; Ульянова В. О., к. філол. н., доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів; Сидорук О. Ю., викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів.

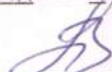
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № 1 від "30" серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Неклесова В. Ю.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "31" серпня 2022 р.

Голова НМК Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № 1 від "25" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Неклесова В. Ю.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничих факультетів

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 залікових модулів – 1/1 змістових модулів – 2/2	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		26 год.	14 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		64 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю: залік/залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування професійно орієнтованої компетентності та закладання основи знань біологічної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності. Як майбутні спеціалісти, здобувачі повинні засвоїти основи нормативної граматики латинської мови, навчитися розуміти та вміти користуватися біологічною лексикою у вивченні біології, а також набути навичок перекладу з латинської мови на українську і навпаки.

Завдання:

Освітні: сформувати у студентів загальні компетентності (знання, вміння та навички: вміння вчитися та продовжувати навчання впродовж життя); сприяти розвитку здібностей до самооцінювання та здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати освіту в академічному та професійному середовищі як під час навчання у ЗВО, так і після отримання диплома про вищу освіту.

Пізнавальні: залучати студентів до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають пізнавальні здібності.

Практичні: сформувати у студентів загальні фахові компетентності для забезпечення використання мови в знайомому академічному та професійному середовищі; навчити студентів працювати зі словником, розуміти, вміти перекладати латинські речення, тексти середньої складності, які передусім стосуються спеціальності; ознайомити студентів з ефективними стратегіями самостійної роботи для засвоєння матеріалу латинської мови у вищій школі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) інтегральна компетентність (КІ)

КІ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

б) загальних (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

в) спеціальних (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

Програмні результати навчання:

ПРН 03. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

ПРН 05. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.

ПРН 17. Знати та застосовувати нормативно-довідкові матеріали при проектуванні, експлуатації, інвентаризації, реконструкції та реставрації об'єктів садово-паркового господарства.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Фонетика латинської мови. Система дієслова та теперішній час дійсного способу активного стану.

Тема 1. Фонетика. Коротка історія латинської мови. Латинський алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Буквосполучення.

Тема 2. Фонетика. Довгота і короткість голосних. Наголос. Латинські терміноелементи.

Тема 3. Морфологія. Граматична будова латинської мови. Поняття про дієслово. Словникова форма дієслова. Граматичні категорії дієслова. Визначення дієвідміни й основи дієслова.

Тема 4. Наказовий спосіб. Утворення форм однини та множини. Заперечна форма наказового способу.

Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану. Особливості відмінювання неправильного дієслова *sum, esse*.

Змістовий модуль II.

Іменні частини мови. Граматичні категорії іменника та прикметника. Біномінальна номенклатура.

Тема 6. Іменник. Граматичні категорії іменника. Поділ на відміни. Запис іменника у словнику. Визначення основи іменника.

Тема 7. I відміна іменників. Відмінювання в однині та множині. Неузгоджене означення.

Тема 8. II відміна іменників. Іменники чоловічого та середнього роду. Винятки щодо роду. Відмінювання іменників.

Тема 9. Прикметник I-II відміни. Запис прикметників у словнику. Відмінювання. Узгодження прикметника з іменником. Вживання прикметників I-II відмін у анатомічній термінології.

Тема 10. III відміна іменників. Особливості запису у словнику. Визначення основи. Приголосна, голосна та мішана групи. Відмінювання іменників.

Тема 11. III відміна прикметників. 3 групи прикметників. Запис у словнику та визначення основи прикметників. Прикметники III відміни у біологічній термінології.

Тема 12. IV відміна іменників. V відміна іменників. Винятки за родом. Відмінювання. Узгодження з прикметниками I-III відмін. Біномінальна номенклатура.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	очна			заочна		
	В с ь о г о	у тому числі		В с ь о г о	у тому числі	
п		ср	п		ср	
Змістовий модуль I. Фонетика латинської мови. Система дієслова та теперішній час дійсного способу активного стану.						
Тема 1. Фонетика. Латинський алфавіт.	8	2	6	12	2	10
Тема 2. Довгота і короткість голосних. Наголос. Латинські терміноелементи.	8	2	6			

Тема 3. Морфологія.	6	2	6	14	2	12
Тема 4. Наказовий спосіб.	6	2	4			
Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану.	8	2	6	14	2	12
Періодичний контроль за змістовим модулем I.						
Разом за змістовим модулем 1	38	10	28	40	6	34
Змістовий модуль II. Іменні частини мови. Граматичні категорії іменника та прикметника. Біномінальна номенклатура.						
Тема 6. Іменник. Граматичні категорії іменника.	6	2	4	12	2	10
Тема 7. I відміна іменників.	6	2	4			
Тема 8. II відміна іменників.	6	2	4	12	2	10
Тема 9. Прикметник I-II відміни.	8	2	6			
Тема 10. III відміна іменників.	8	2	6	14	2	12
Тема 11. III відміна прикметників.	8	2	6			
Тема 12. IV відміна іменників. V відміна іменників.	6	2	6	12	2	10
Періодичний контроль за змістовим модулем II. Підсумкове заняття	2	2				
Разом за змістовим модулем 2	52	16	36	50	8	42
Усього годин	90	26	64	90	14	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачено навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
Змістовий модуль I. Фонетика латинської мови. Система дієслова та теперішній час дійсного способу активного стану.			
1	Тема 1. Латинська мова – важлива програмна дисципліна для студентів-біологів. Коротка історія латинської мови. Фонетика. Латинський алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Буквосполучення.	2	2
2	Тема 2. Фонетика. Довгота і короткість голосних. Наголос. Латинські терміоеlementи. Виконання вправ із фонетики на закріплення матеріалу та практику читання (ст. 31-33 (Ревак)). Латинські терміоеlementи (ст. 52-53 (Ревак)).	2	
3	Тема 3. Морфологія. Граматична будова латинської мови. Поняття про дієслово. Словникова форма дієслова. Граматичні категорії дієслова. Визначення дієвідміни й основи дієслова на прикладах зі вправ 1, 2, сторінка 23 (Семілетко В.І.).	2	2

4	Тема 4. Наказовий спосіб. Утворення форм однини та множини. Заперечна форма наказового способу. Виписати зі стор. 26 дієслова та утворити форми однини та множини наказового способу (Семілетко В.І.).	2	
5	Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану. Особливості відмінювання неправильного дієслова sum, esse. Виписати зі стор. 69 речення з 1 по 10, перекласти та розібрати дієслова (Ревак).	2	2
Періодичний контроль за змістовим модулем I			
Усього		10	6
Змістовий модуль II.			
Іменні частини мови. Граматичні категорії іменника та прикметника. Біномінальна номенклатура.			
	Тема 6. Іменник. Загальна характеристика іменника. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Розподіл іменників за п'ятьма відмінками. Запис іменника у словнику. Скорочені позначення роду, числа та відмінків. Визначення основи іменника. Виконання тренувальних вправ на визначення відміни та основи іменників.	2	2
7	Тема 7. I відміна іменників. Відмінювання в однині та множині. Неузгоджене означення. Вживання іменників I відміни з прийменниками. Виконати тренувальну вправу на ст. 87 (впр. 3) (Ревак), де треба перекласти речення та зробити граматичний аналіз речень. Виконати тренувальні вправи на ст. 89-90 (Ревак).	2	
8	Тема 8. II відміна іменників. Іменники чоловічого та середнього роду. Винятки щодо роду. Відмінювання іменників II відміни. Особливість іменників на – er. Провідміняти іменники II відміни в однині й множині.	2	2
9	Тема 9. Прикметник I-II відміни. Запис прикметників у словнику. Відмінювання. Провідміняти словосполучення в однині та множині. Узгодження прикметника з іменником. Узгодити прикметники з іменниками та перекласти словосполучення, що вийшли (впр. 6, ст.56 за Семілетко В.І.). Вживання прикметників I-II відмін у анатомічній термінології (лексичний мінімум на ст. 59 (Семілетко В.І.)).	2	
10	Тема 10. III відміна іменників. Основна ознака іменників III відміни. Особливості запису іменників III відміни у словнику. Визначення основи. Класифікація іменників III відміни Приголосна, голосна та мішана групи. Рівноскладові та нерівноскладові іменники. Характерні закінчення іменників чоловічого, жіночого, середнього роду. Відмінювання іменників. У поданих іменниках III відміни визначити основу, групу та провідміняти іменники в однині й множині.	2	2
11	Тема 11. III відміна прикметників. Класифікація прикметників III відміни. 3 групи прикметників. Запис у словнику та визначення основи прикметників. Прикметники III відміни у біологічній термінології. Виписати слова з прав на сторінці 172 (Ревак) та визначити групу прикметників III відміни	2	
12	Тема 12. IV відміна іменників. Словникова форма іменників. Особливості відмінювання іменників IV відміни. V відміна іменників. Особливості відмінювання іменників V відміни. Винятки за родом. Узгодження з прикметниками I-III відмін. Виконати впр. 1-3, ст. 224 (Ревак). Біномінальна номенклатура. Назви видів рослин і тварин. Способи вираження видових епітетів в латинській мові. Вживання епонімів в	2	2

	біологічній номенклатурі. Прізвища в назвах рослин як частина видового епітета.		
	Періодичний контроль за Змістовим модулем II. Підсумкове заняття	2	
	Усього	16	8
	Разом	26	14

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна	заочна
Змістовий модуль I. Фонетика латинської мови. Система дієслова та теперішній час дійсного способу активного стану.			
1	Тема 1. Предмет, завдання і значення курсу латинської мови. Вивчити алфавіт, звертаючи увагу на особливості вимови голосних, приголосних, буквосполучень та дифтонги.	6	10
2	Тема 2. Фонетика. Фонетична вправа на ст. 30 (Синюк) Виконання вправ на сторінках 58-59 (Ревак), що фокусуються на визначенні основних латинських терміноелементів (впр. 1-4).	6	
3	Тема 3. Виконання вправ на закріплення матеріалу з теми: вправа 1, сторінка 69; вправа 1, сторінка 73 (Ревак).	6	12
4	Тема 4. Наказовий спосіб. Утворення форм однини та множини. Заперечна форма наказового способу. Виписати зі стор. 69 речення з 11 по 18, перекласти та визначити форму дієслова (Ревак).	4	
5	Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану. Виконати вправу на ст. 30 за темою: Praesens indicativi activi. Imperativus praesentis. Зробити граматичний аналіз тексту (див. приклад розбору на стор. 100 за підр. Ревак).	6	12
Змістовий модуль II. Іменні частини мови. Граматичні категорії іменника та прикметника. Біномінальна номенклатура.			
6	Тема 6. Іменник. Вивчити граматичну термінологію щодо іменника латинською мовою та підготувати усні відповіді на питання до теми: 1. Які граматичні категорії мають іменники в латинській мові? 2. Як визначається рід іменника? 3. Які іменники за зазначенням належать до чоловічого (жіночого, середнього) роду? 4. До якого роду належать у латинській мові назви дерев та кущів? 5. Скільки відмін іменників у латинській мові? 6. Як визначається відміна іменника? 7. Як записуються іменники у словниках? 8. Що таке практична основа іменника? 9. Як визначається основа іменника? 10. Чи завжди в іменників практична основа збігається з основою називного відмінка?	4	10
7	Тема 7. І відміна іменників. Відмінювання в однині та множині. Неузгоджене означення.	4	

	Вправа на ст. 31 (I відміна іменників): переписати, перекласти речення та зробити граматичний аналіз іменників (Синюк).		
8	Тема 8. II відміна іменників. Іменники чоловічого та середнього роду. Винятки щодо роду. Відмінювання іменників. Вправа на ст. 31 (II відміна іменників): переписати, перекласти речення та зробити граматичний аналіз тексту (Синюк).	4	10
9	Тема 9. Прикметник I-II відміни. Вправа на ст. 31 за методичною реком. Синюк: переписати, перекласти речення та зробити граматичний аналіз тексту.	6	
10	Тема 10. III відміна іменників. Особливості запису у словнику. Визначення основи. Приголосна, голосна та мішана групи. Відмінювання іменників. Виконати вправи: ст. 32 (Відмінювання III відміни іменників, приголосна група); ст. 32 -33 (Відмінювання голосної та мішаної групи III відміни іменників) (Синюк).	6	12
11	Тема 11. III відміна прикметників. Виконати вправу на ст. 33 на тему: "Прикметник. III відміна прикметників" (Синюк).	6	
12	Тема 12. IV відміна іменників. Виконати вправи: ст. 34 (IV відміна іменників); ст. 34-35 (V відміна іменників) (Синюк). Біномінальна номенклатура. Виконати вправи 3-6 на ст. 124 (Ревак).	6	10
	Разом	64	76

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено планом.

10. Методи навчання

Обговорення теоретичних питань, виконання вправ на заняттях та самостійних завдань.

11. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей під час практичних занять, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, підсумкові контрольні роботи.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Коротка історія латинської мови.
2. Правила наголосу в латинській мові.
3. Буквосполучення в латинській мові.
4. Граматична будова латинської мови. Словникова форма.
5. Граматичні категорії іменника.
6. Запис іменника у словнику.
7. I відміна іменників. Відмінювання.
8. II відміна іменників. Відмінювання.
9. Особливість іменників другої відміни.
10. Винятки щодо іменників другої відміни.
11. Відмінювання прикметників I - II відмін.
12. Вживання прикметників I-II відмін у анатомічній термінології.
13. Загальна характеристика дієслова.
14. Граматичні категорії дієслова.
15. Визначення дієвідміни й основи дієслова.
16. Способи дієслова у латинській мові.
17. Наказовий спосіб. Особливості творення і винятки.
18. Неправильне дієслово «esse» – бути.
19. Утворення Praesens indicativi activi.
20. III відміна іменників. Типи основ. Приголосна група іменників.
21. III відміна іменників. Голосна група. Мішана група.
22. III відміна іменників. Особливості запису у словнику. Визначення основи.

23. III відміна прикметників.
24. IV відміна іменників.
25. V відміна іменників.
26. 5 відмін іменника. Визначення відміни й основи іменника.
27. Біномінальна номенклатура.
28. Чотири основні форми та три основи дієслова.
29. Запис дієслів у словнику.
30. Латинські терміноелементи.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль											Загальна сума (це середнє арифметичне від суми балів за поточний та періодичний контроль)		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						100		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11			Т 12
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Контрольна робота за змістовим модулем 1-100					Контрольна робота за змістовим модулем 2-100								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Синюк Н.А. Методичні вказівки з латинської мови для студентів біологічного факультету. Одеса: Астропринт, 2001. 36 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 406 с.

2. Семілетко В.І., Столбецька С.Б., Карпенко С.Д. Латинська мова: навч. посіб. К.: Аграрна освіта, 2011. 169 с.

Додаткова

3. Закалюжний М. М. Латинська мова для біологів. К.: Либідь. 2003. 367 с.
4. Орлова Н.В. Біологічна латина: Навч.-метод. посібник для студентів біологічних факультетів вищих учбових закладів. Черкаси, 2001. 208 с.

16. Електронні інформаційні ресурси

5. Лінгвопедія: <https://linguapedia.info/uk/movi/latyn.html>
6. Сайт для вивчення латинської лексики за розділами <https://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lesson-3505001030--latin-articuli-corporis-ukrainian-chastyny-tla>
7. Сайт для вивчення латинської мови <https://latinitium.com/>